

קָיִמוֹ אֶלְאָ עַל בְּרִית דְּבָתִיב (ירמיה לג) אֵם לֹא בְּרִיתִי יְוָמָם וְלִילָה חֲקוֹת שָׁמִים וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְאָדָם עֹבֵר בְּרִית שֶׁנֶּאֱמַר (חושע ז) וְהַמָּה כִּאֵדָם עֹבֵר בְּרִית. וְאֶלְמַלְאָ דְּגַלִּי קְפִי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא דִזְמִינֵין יִשְׂרָאֵל לְקַיְמָא עַל טֹּורָא דְּסִינִי לְקַיְמָא הָאֵי בְּרִית, לֹא אֶתְקִים עַלְמָא (די). רַبִּי חֹקִיה אָמַר כֹּל מֵאֵן דָּאוּדִי עַל חֶטְאיָה, קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁבִיק לִיה וּמְהִיל עַל חֹבְיה.

תָּא חָווִי, בְּדַרְאָ קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא, עַבְדָּה הָאֵי בְּרִית וּקְיִמָּא עַלְיָה עַלְמָא. מִנְלָנוּ דְּבָתִיב (בראשית) בְּרָא שִׁית, דָא בְּרִית דְּעַלְמָא קְיִמָּא עַלְיָה. שִׁית דְּמִנִּיה גְּגִידִין וְנִפְקָא בְּרֶכֶן לְעַלְמָא וּעַלְיָה אֶתְבָּרִי עַלְמָא. וְאָדָם עֹבֵר עַל הָאֵי בְּרִית וְאֶעֱבֶר לִיה מִאֶתְרִיה (ס"א מעמידה).

לשון הקודש

מְנִיחָה לוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל חֶטְאוֹ.
בָּא רַאֲהָ, בְּשִׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עֲשָׁה בְּרִית וּוְהָעִמִּד עַלְיָה אֶת הָעוֹלָם. מַنִּין לְנוּ? שְׁבָרוֹב (בראשית), בְּרָא שִׁית. וּזְהַבְּרִית שָׁהָעוֹלָם עַמְּדָה עַלְיָה. שִׁית שְׁפִטְנוּ שׁוֹפְעִים וּוּזְצָאים בְּרִכּוֹת לְעוֹלָם, וּעַלְיָה נִבְרָא הָעוֹלָם. וְאָדָם עֹבֵר עַל הַבְּרִית הָזֶה וְהַעֲבִרָה מִפְּקוּדָה וּס"א מעמידה).

לְהַעֲכֵר מִפְּקוּדָם. מַה הַפְּטָעָם? מִשּׁוּם שָׁהַם לֹא עַמְּדוּ רַק עַל הַבְּרִית, שְׁבָתוֹב (ירמיה לח) אֵם לֹא בְּרִיתִי יְוָמָם וְלִילָה חֲקוֹת שָׁמִים וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְאָדָם עֹבֵר בְּרִית, שֶׁנֶּאֱמַר (חושע ז) וְהַמָּה כִּאֵדָם עֹבֵר בְּרִית. וְאֶלְמַלְאָ שְׁגָלְיוֹ לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שְׁעִתִּידִים יִשְׂרָאֵל לְעַמְּדָה עַל הַר סִינִי לְקִים אֶת הַבְּרִית הָזֶה, לֹא הַתְּקִים הָעוֹלָם (זהה). רַבִּי חֹקִיה אָמַר, כֹּל מַיְשָׁמֹדָה עַל חֶטְאוֹ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

הָאֵי בְּרִית אֶתְרָמִינָה בְּאֵת יוֹד אֶת זַעֲירָא עַקְרָא וַיְסֹדָא דַעַלְמָא. בְּדַ אָזְלִיד בָּר, אָזְדִי עַל חַטָּאוֹ וַקְרָא שְׁמִיה שַׁת. וְלֹא אָדָבָר בֵּיה יוֹד לַמְּתָנוֹ שִׁית, בְּגַיְן דַעַבָּר עַלְיהָ. וּבְגַיְן כֵּה קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (פה בא) מִיעִיה אַשְׁתִּיל עַלְמָא וְאַתִּינְחָסּוּ כֹּל דָּרִי זַפְאָה דַעַלְמָא (משה).

וְתָא חַזִּי, בְּדַ קְיִימָו יִשְׂרָאֵל עַל טֹוָרָא דְסִינִי, עַל בֵּין תְּרִין אַתְּזָוָן אַלְיָן רְזָא דְבָרִית. וּמְאן אִידָו בֵּית. וּעַל בֵּין תְּרִין אַתְּזָוָן דְאַשְׁתָּאָרוֹ וַיְהִיב לִיהְיָה לִישָׂרָאֵל. וּבְדַ עַל בֵּית רְזָא דְבָרִית בֵּין תְּרִין אַתְּזָוָן אַלְיָן דְאַעַזְוָן שִׁין תִּיו (על) וְאַתְּעַבִּידָו שְׁבָת. כִּמָה דָאָת אָמָר, (שמות לא) וַשְׁמָרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבָת לְעֹשָׂת אֶת הַשְּׁבָת לְדוֹרוֹתָם בְּרִית עוֹלָם. בִּמְא דְהַנָּה שִׁירֹותָא דַעַלְמָא לְאַתִּינְחָסּא בְּהָו כֹּל דָּרִי עַלְמָא

לשון הקודש

ברית זו גְּרֻמָה בְּאֹת יוֹד, אֹות קְטָנָה עַקר וִיסּוּד הָעוֹלָם. בְּשַׁחַולִיד בָּן, הַוְדָה עַל חַטָּאוֹ וַקְרָא שְׁמו שַׁיְת, וְלֹא הַבְּרִיר בָּז יוֹד לְהִזְוָת שִׁית, מְשׁוּם שַׁעַבָּר עַלְיוֹ. וְלֹבֶן הַקְדּוֹש בָּרוּךְ הוּא וְמְאָן מְפָנוֹ שְׁתַל אֶת הָעוֹלָם, וְהַתִּינְחָסּוּ כֹּל דָוּרוֹת צְדִיקִי הָעוֹלָם (משה).

וְבָא וַיַּרְאָה, בְּשֻׁמְדָה יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי, נְכָנס בֵּין שְׁתֵי הָאוֹתִיות הָלָלו שַׁת, הַיּוֹם

מַאֲלִין תְּרֵין אֶתְזֹון שְׁתָהוּ תְּלִין עַד דָאַשְׁתְּכָלָל
עַלְמָא בְּדַקָּא יָאָות וְעַל בִּינִיהוּ בְּרִית קְדִישָׁא
וְאַשְׁתְּכָלָל בְּשָׁלִימָו וְאַתְּעַבְּידָו שְׁבָ"ת.

אמֵר רַבִּי יוֹסֵי אֶלְיָהוּ תְּרֵין אֶתְזֹון אַשְׁתְּכָלָלוּ בְּאַת
כִּי"ת וּבְדַקָּא אֶתְהָדָר אֶתְזֹון לְמִפְרָע מִן יוֹמָא
דְאַתְּיִלְיד שֵׁת אֶתְהָדָר אֶתְזֹון בְּכָל דָרָא וְדָרָא עַד
דְמַטִּי יִשְׂרָאֵל לְטוֹרָא דְסִינִי וְאַתְּתָקָנוּ.

אמֵר רַבִּי יְהוָה לְתֹתָא אֶתְהָדָר. וּבְכָל דָרָא
וְדָרָא הָזֶה גְּפִיף עַלְמָא בְּאֶתְזֹון וְלֹא
מִתְּיַשְׁבֵין בְּדוֹכְפְּתִיחָה. פֶד אֶתְיִהְבָת אָוֶרְיִתָּא
לְיִשְׂרָאֵל אֶתְתָקָנוּ פֶלֶא (נ"א אֶתְזֹון בְּלוּי אֶתְתָקָנוּ) רַבִּי אַלְעָזָר
אָוֶר בְּיוּמִי אָנוֹשָׁה הוּא חַבְיכְמִין בְּגַי נְשָׁא בְּחַכְמָה
דְחַרְשֵׁין וְקוֹסְמִין וּבְחַכְמָתָא לְמַעַצָּר לְחִילִי דְשָׁמִיא.
וְלֹא הָזֶה בָר נְשָׁמָא דְנַפְקָא אָדָם מְגַנְתָּא דְעַדְנוּ
וְאָפִיק עַמִּיה חַכְמָתָא דְטַרְפִּי אַיְלָנָא דְאַשְׁתְּדָל בָּה.

לשון הקודש

תלויים עד שְׁנַתְקָנוּ הָעוֹלָם בְּרוּאי וּבְנָבָנס
בְּינֵיכֶם הַבְּרִית בְּקָדוֹשׁ, וְנַתְקָנוּ בְּשִׁלְמוֹת
מִתְּיַשְׁבִּים בְּמִקּוּםָם. בְּשְׁנַתְנָה הַתּוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, חַפֵּל נַתְקָנוּ נ"א בְּלַהֲאֹתוֹיות נַתְקָנוּ
רַבִּי אַלְעָזָר אָוֶר, בִּימֵי אָנוֹשָׁה הַיּוֹם
הָאָנָשִׁים חַכְמִים בְּחַכְמָה שֶׁל בְּשִׁפְרָם
וְקוֹסְמִים וּבְחַכְמָה לְעַצָּר אֶת חִילּוֹת
הַשָּׁמִים. וְלֹא הָיָה בָּן אָדָם מִיּוֹם שְׁצָא
אמֵר רַבִּי יוֹסֵי, אָלו שְׁתִי הָאֹתוֹיות הָלְלוּ
נַתְקָנוּ בְּאֹות בִּי"ת, וּבְשְׁחוּרוּ הָאֹתוֹיות
לְמִפְרָע מִיּוֹם שְׁנוּלָד שֵׁת, חִרוּ הָאֹתוֹיות
בְּכָל דָוָר וְדָוָר עַד שְׁחַגְיָעוּ יִשְׂרָאֵל לְהָרָ
סִינִי וּנְתָקָנוּ.

הַאֲדָם וְאַתְּתִּיה וְאַפְּנֵן דְּנֶפְּקֹו מְגִיה עַד דְּאַתָּא אֲנוֹשׁ, שְׁבִיקֹו לְהָ.

כִּד אַתָּא אֲנוֹשׁ חַמְּא לֹזַן וְחַמְּא חַכְמָתָהוּן מְשִׁנְיָין (ס"א משפטין) עַלְאַיִן. וְאַשְׁתַּדְלוּ בְּהֻזּוּ וְעַבְדִּין (ב' ח' עַבְדִּתִּין וְחַרְשִׁין וְקוֹסְמִין וְאַולִיפּוּ מְנַהּוּן עַד דְּאַתְּפִשְׁטָת הַהִיא חַכְמָתָא בְּדַרְאָ דְּמַפּוֹל. וּבְלַהּוּ הָזָוּ עַבְדִּי עַבְדִּתִּיהוּ לְאַבְאָשָׁא.

וְהַזּוּ מְתַתְּקַבְּפִי לְגַבְּיִ נְחַבְּמַתָּן. וְאַמְּרִי דְּלָא יְכִיל דִּינָא דְּעַלְמָא לְאַשְׁרָא הָעֲלִיהָ, הַאֲפָנֵן עַבְדִּי חַכְמָתָא לְדַחְיִיא לְכָל אַפְּנֵן מְאַרְיִי דִּינָא. וּמְאֲנוֹשׁ שְׂרִיאָוּ בְּלַהּוּ לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאַלְיָן חַכְמָתָן הַדָּא הַזּוּ דְּבַתִּיב אוֹ הַוְּחָלָל לְקַרְא בְּשָׁם יְיָ.

רַבִּי יַצְחָק אָמַר כָּל אֲנוֹן זְבָאֵין דְּהָוּ בְּהָוּ לְבַתְרַ בְּהַהְזָא דָרָא, בְּלַהּוּ הָזָוּ מְשִׁתְדְּלִי לְמִחְאָה בְּהָוּ

לשון הקורש

עֹשִׁים מְעַשֵּׂיהם לְהַרְעָן.
וְהַיּוּ מְתַחְזּוּקִים בְּלַפִּי נְחַבְּמַתָּן
וְאוֹמְרִים שְׁלָא יְכֹל דִּין הָעוֹלָם לְשָׂרוֹת
עַלְيָהָם, שְׁהָרִי הָם עֹשִׁים חַכְמָה לְדַחְות
אֶת כָּל אֲוֹתָם בְּעַלְיִ הדִּין. וּמְאֲנוֹשׁ
הַתְּחִילוּ בְּלָם לְהַתְּעַסֵּק בְּחַכְמּוֹת הַלְּלוֹן.
וְהוּ שְׁבָתוֹב אוֹ הַוְּחָלָל לְקַרְא בְּשָׁם הָהָרָן.
רַבִּי יַצְחָק אָמַר, כָּל אֲוֹתָם צְדִיקִים שְׁהָיו
בְּינֵיהֶם אַחֲרָוֹת הַדָּוֹר, בְּלָם הָיָי

אֲדָם מְנֻן עַדְן וְהַזְּכִיר עַמוּד חַכְמָה שֶׁל
הַעֲלִים שֶׁל הַאִילָן שְׁהַתְּעַסֵּק בָּה. שְׁבָרִי
אֲדָם וְאַשְׁתָּוּ, וְאֲוֹתָם שְׁזִיצָאָו מִמְּנוּ עַד
שְׁבָא אֲנוֹשׁ, עַזְבוּ אַוְתָּה.

כְּשֶׁבָא אֲנוֹשׁ, רָאָה אֲוֹתָם וּרָאָה אֶת
חַכְמָתָם מְשִׁנָּה (ס"א משפטה) אֶת הַעֲלִיּוֹנִים,
וּעַסְקָוּ בָּהָם וּעַשּׂוּ (בָּהָם) מְעַשִּׂים וּכְשִׁפְפִים
וּקְסִים וּלְמִדוֹ מִהָּם, עַד שְׁהַתְּפִשְׁטָה
אַוְתָּה חַכְמָה בְּדוֹר הַמְּפּוֹל. וּבְלָם הָיָי

(נ"א בניין דלא אתה ענש עלייהו) **במו ירד מתרשלח וחנוֹך.** ולא יכלוּוּ עד **דאתפסטו ח'יבין מְרָדי בַּמְאִירָהּוּן וְאָמְרֵי** (איוב כא) **מה שְׁדֵי בַּי נַעֲבַּדְנוּ.**

וְכִי הָאֵי טְפֵשׁוֹתָא הָוֹ קָא אָמְרֵי. אֶלָּא בְּגַיִן דְּהַווּ יַדְעֵי כָּל אֲנוֹן חַכְמַתָּן וּכְלָהוּ מִמְּנָן דְּעַלְמָא דְּאַתְּפַקְדָּנוּ עַלְיָהוּ וְהַווּ מְרַחַצָּן בָּהוּ. עד **דְּאַתְּבִּיךְ שְׁאָלָה** בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא כְּדַקָּא הָוֹה. דְּהָא (דף נו ע"ב) בְּקַדְמִיתָא הָוֹה מִים בְּמַיִם. וְלֹבֶתֶר אַתְּבִּיךְ לֵיהֶ לְעַלְמָא כְּדַקְדִּמְיתָא. ולא אַתְּחַרֵיב מִפְלָא. דְּהָא בְּרַחֲמִין אַשְׁגָּה עַלְיָהוּ. דְּכַתִּיב, (תהלים כט) יְיָ לְמַבּוֹל יִשְׁבֶּה. ולא בְּתִיב אֱלֹהִים.

בַּיּוֹמָיו דְּאֲנוֹשׁ אֲפָלוּ יַגְוִידָהוּ אַתְּהָוָא (יומא) דְּרָא כְּלָהוּ הָוֹ מִשְׁגַּחַן בְּחַכְמָתָאָן עַלְאַיִן וְהַוִּי מִסְתַּבְּלָן בָּהוּ. אָמַר רַבִּי יִסָּא אֵי הַכִּי טְפֵשִׁין הָוֹ דְּלָא הָוֹ

לשון הקודש

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁיחַה. שָׁהָרֵי בְּתִחְלָה הָיָה מִים בְּמַיִם, אַחֲר כֵּךְ הַשִּׁיבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם בְּבִתְחַלָּה, ולא נִחְרַב מִהְבָּל, שָׁהָרֵי בְּרַחֲמִים הַשְׁגִּיהָ עַלְיָהָם, שִׁכְתּוּב (תהלים כט)

הִ לְמַבּוֹל יִשְׁבֶּה, ולא בְּתוּב אֱלֹהִים.

בִּימֵי אֲנוֹשׁ אֲפָלוּ תִּינּוֹקוֹת שֶׁאָתוֹתָו (היום) חַדּוֹר הָיָה מְשֻׁנִּיחִים בְּחַכְמָות עַלְיוֹנוֹת וְהַיּוּ מִסְתַּבְּלִים בָּהָם. אָמַר רַבִּי

מִשְׁתְּדָלִים לְמַחְזָה בָּהָם וּנְאָבָרִי שְׁלָא יַעֲנֵשׂ עַלְיָהָם, בָּמוּ יַרְדֵּ מִתְּרַשְׁלָחׁ וְחָנוֹךְ. ולא יְכַלְּגֵן, עד שְׁהַתְּפַשְׁטוּ רְשָׁעִים הַמּוֹרְדִּים בְּרַבּוֹנָם, וְאָמְרוּ (איוב כא) מה שְׁדֵי בַּי נַעֲבַּדְנוּ.

וְכִי הַטְּפֵשׁוֹת הָוֹה הָיּוּ אָמְרִים? אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁהָיוּ יוֹדָעִים כָּל אֹוֹתָם הַחַכְמָות וּכְלֹא אֹוֹתָם הַמְּמֻנִּים שֶׁל הָעוֹלָם שְׁחַפְקָדוּ עַלְיָהָם וְהַיּוּ סְוּמְכִים עַלְיָהָם, עד שְׁהַשִּׁיבָה

יְדַעַּן דָּוֹמִין קָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא לְאִיִּתָּה עַלְיָהוּ מֵי
טוֹפְגָנָא וַיְמֹתָהוּ בָּהוּ.

אמֶר רַבִּי יִצְחָק מַנְדָע יְדַעַּי. אֲבָל אֲחִידו טְפֵשָׁוֹתָא
בְּלִבְיִיחּוּ. דָאָפָ� הָוּ יְדַעַּי הַהוּא מַלְאָכָא
דַמְמָנָא עַל אָשָׁא וְהַהוּא דַמְמָנָא עַל מִיאָ וְהָוּ יְדַעַּן
לְמַעַצָּר לוֹן דָלָא יְכַלֵּין לְמַעַבְדָד דִינָא עַלְיָהוּ. וְאָנוּ
לֹא הָוּ יְדַעַּי קָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא שְׁלִיט עַל אָרְעָא
וּמִינָה יִתְיַיְּדִינָא עַל עַלְמָא. (דףנו ע"ב)

אַלֵּא הָוּ חָמָאוֹן דַעַלְמָא אַתְּפָקָד בַּיְדָא דָאָפָ� מַמְנָן
וּבָהּוּ כָל מַלְיָה עַלְמָא. וּבָגִינִי כֵּה לֹא הָוּ
מִסְתְּבָלוֹן בֵּיה בְקָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא וְלֹא מִשְׁגִיחָין
בְּעַבְיִידְתִּיה. עד דָאָרְעָא אַתְּחַבְלָת. וּרוּחַ קָדְשָׁא אַכְרִיז
בְּכָל יוֹמָא וְאָמֶר (תהלים קד) יִתְמֹו חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ
וַרְשָׁעִים עוֹד אִינָם. וְאַזְרִיךְ קָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא לוֹן כָל

לשון הקודש

ישָׂא, אָמַר בָּהּ, טְפֵשִׁים הָיו שְׁלָא הִי
יְוָדָיעִים שְׁעַתִּיד הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַבִּיא
עֲלֵיכֶם מֵמְבוֹל וַיְמֹתָהוּ בָּהֶם?

אמֶר רַבִּי יִצְחָק, יְדוֹעַ הִי יוֹדָיעִים, אֲבָל
אֲחָיו טְפֵשָׁוֹת בְּלָבָם. שְׁהָם הִי יוֹדָיעִים
אותו מַלְאָךְ הַמְמָנָה עַל אֶשׁ וְאותו
הַמְמָנָה עַל הַמִּים, וְהִי יוֹדָיעִים לְעַצְר
אותם שְׁלָא יְכַלְוּ לְעַשּׂות דִין עֲלֵיכֶם.
וְהַם לֹא הִי יוֹדָיעִים שְׁהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

ההוא זמְנָא דָאָפַן זֶבַע אֵין יָרֵד וּמִתּוֹשֵׁלָח וְחַנּוֹךְ קִיּוּמִין בְּעַלְמָא. בֵּין דָאָסְתָּלָקְוּ מַעַלְמָא, בְּדַיּוֹ אֲנֵהַת קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִינָא עַלְיָהוּ וְאַתְאָבִידּוּ כְּמָא דָאָתְ אָמַר, (בראשית ז) זַיְמָהוּ מִן הָאָרֶץ:

וַיַּתְהַלֵּךְ חַנּוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאַיִּגְעַז בַּי לְקַח אֶתְהוֹז אֱלֹהִים. רַبִּי יוֹסֵי פָּתָח (שיר השירים א) עַד שַׁהְמַלְךְ בְּמַסְבוֹ גַּרְדִּי נָתַן רִיחּוֹ. הָאֵי קָרָא אַתְמָר. אָבֵל תָּא חִזֵּי, בֶּקֶד אַרְחוֹי דָקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְשֻׁעַתָּא דְּבָר נְשָׁא אַתְדָּבָק בֵּיהֶן וְהָוָא אַשְׁרִי דִיּוֹרִיה עַלְיָה. וַיְדַע דְּלִבְתָּר יוֹמִין יִסְרָה. אַקְדִּים וְלִקְיָטָה רִיחּוֹת טָב מְגִיה וְסָלִיק לֵיהֶן מַעַלְמָא.

הַדָּא הוּא דְבַתִּיב עַד שַׁהְמַלְךְ בְּמַסְבוֹ גַּרְדִּי נָתַן רִיחּוֹ. עַד שַׁהְמַלְךְ דָא קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמַסְבוֹ דָא הַהְזָא בָּר נְשָׁא דְאַתְדָּבָק בֵּיהֶן וְאוֹיל

לשון הקורash

וְהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַאֲרִיךְ לָהֶם בֶּל אֶתְהוֹז הַזְמִן שָׁאוֹתָם צְדִיקִים, יָרֵד וּמִתּוֹשֵׁלָח וְחַנּוֹךְ, קִיּוּמִים בְּעַלְמָם. בֵּין שַׁהְסְתָלָקְוּ גַּדְבָּק בּוֹ וְהָוָא מִשְׁרָה דִיּוֹר עַלְיָה וַיְהִיעָצָה מִהָּעוֹלָם, אוֹ הַזְרִיךְ הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דִין עַלְיָהֶם וְנַאֲבָדוּ, בָּמוֹ שְׁנָאָמַר (בראשית ז) זַיְמָהוּ מִן הָאָרֶץ.

וַיַּתְהַלֵּךְ חַנּוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאַיִּגְעַז בַּי לְקַח אֶתְהוֹז אֱלֹהִים. רַבִּי יוֹסֵי פָּתָח, (שיר א) עַד שַׁהְמַלְךְ בְּמַסְבוֹ גַּרְדִּי נָתַן רִיחּוֹ. בְּרִיךְ הוּא – זֶה אָוֹתוֹ בֶּן אָדָם שְׁנָדָבָק בּוֹ וְהַזְלָךְ בְּדָרְכֵייו. גַּרְדִּי נָתַן רִיחּוֹ –